

בס"ד. טבלת-סיכום לקו"ש חלק ט"ו, ויחי ה' – אשר כריתי לי

השאלות ברש"י	הביאור		
	נקודת הביאור: לרש"י קשה למה בכלל צריכים תיבות אלו "אשר כריתי לי"? וע"כ בהכרח שבא להדגיש חשיבות קבר זה ולכן צ"ל שמה תקברני.		
1	אֲשֶׁר פָּרִיתִי לִי	למה מעתיק גם התיבות אשר . . לי, הרי בא לפרש תיבת כריתי?	ולכן מביא כל ג' תיבות אלו, שזה מה שבא לפרש.
2	כְּפִשׁוּטוֹ, כְּמוֹ פִי יִכְרָה אִישׁ	(א) למה אינו מביא פסוק מוקדם יותר "ויכרו שם עבדי יצחק באר?" (ב) למה מעתיק תיבת "איש"?	פי' הא' בחשיבות הקבר הוא שיעקב בעצמו הטריח לחפרו, ולכן מביא פסוק זה עם תיבת איש, להדגיש שזה הי' עם כח והשתדלות מיוחדת שצריך איש – מבוגר.
3	וּמִדְרָשׁוֹ עוֹד מְתִישָׁב עַל הַלְשׁוֹן	למה אינו מסתפק בהפי' כפשוטו?	על פי' הנ"ל קשה: (א) לא יתכן שיעקב יחפור לעצמו קבר לפני יותר מי"ז שנה? (ב) למה "כריתי" בעצמי ולא ע"י עבדים? (ג) לפי"ז תיבת לי מיותרת?
4	למה נק' זה מדרשו, הרי גם בפשש"מ יש תיבה זו שפרש"י ל' סחורה (לקמן 6)**? וגם, הרי כך קורין אותו בכרכי הים**, ולמה נק' זה מדרשו?		לכן מביא רש"י עוד פי' – שקנה יעקב את הקבר – שאף שאי"ז פשוטו (לפי שלומדים זה מכרכי הים, כדלקמן 7), אבל "מתיישב על הלשון": הן תיבת כריתי, והן תיבת לי (כדלקמן 6).
5	כְּמוֹ אֲשֶׁר קִנִּיתִי	למה מעתיק תיבת "אשר" ולא "לי"?	לפי שרוצה להתאים לל' הכתוב, אבל א"צ להוסיף לי, לפי שכתוב קניתי מובן מעצמו שזה לי (משא"כ בפסוק שכ' כריתי צריך להוסיף לי, כדלקמן 6).
6	אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא כְּשֶׁהֲלַכְתִּי לְכַרְפֵי הַיָּם הָיוּ קוֹרִין לְמִכְרָה פִּיָּה	למה מביא רא"י מדברי חז"ל, ולא מפסוקים מפורשים "מים תכרו בכסף", "ואכרה לי...?"	מר"ע לומדים ש"כירה" אין לפרשו לקחתי אלא הוא לשון חילוף ושינוי רשות (קניתי או מכרתי), ולכן מוכרח הכתוב להוסיף לי שעי"ז יודעים שבנדו"ז הכוונה קניתי, (שיעקב השקיע בזה, שזה מראה חשיבות, וראה לקמן 7). משא"כ מהפסוקים, היות שמוסיפים תיבת בכסף ה"א שכרי' בעצמה פי' לקיחה בלי לשלם ע"ז. (ולכן אינו מביא רש"י פסוקים אלו).
7	כְּשֶׁהֲלַכְתִּי לְכַרְפֵי הַיָּם	ולמה מאריך כאן לכרכי הים, ואינו מסתפק בציון לגמ' שם?	עדיין קשה: (א) מהו החשיבות הגדולה כ"כ בזה שקנה? (ב) ולמה לא כתוב בפירוש קניתי? לכן מביא רש"י "בכרכי הים" שהיו עירות-מסחר גדולות, ושם הל' כריתי פי' קנין חשוב. ולפי שאי"ז מוכרח בפשש"מ כ' "ומדרשו"***.
8	וְעוֹד מְדַרְשׁוֹ	למה אינו מסתפק בהפי' שלפנ"ז ומביא עוד פי' שרחוק עוד יותר מדרך הפשט?	על פי' הנ"ל אפשר להקשות שסו"ס אינו מודגש כ"כ החשיבות של הקבר, ולכן מוסיף רש"י עוד מדרש.
9	לְשׁוֹן כְּרִי דְגוֹר שְׁנָטַל יַעֲקֹב כָּל כֶּסֶף וְזָהַב . .		לכן מפ' רש"י שכריתי פי' שהשקיע יעקב את כל הונו בזה, וזה מדגיש עוד יותר החשיבות (אבל אי"ז "מתיישב על הלשון" לפי שזה לגמרי ענין של דרש).

* ובפרט שבפסוקים שם מציין רש"י לפה.

** וע"ד קשיטה – "כשהלכתי לכרכי הים היו קורים למעה קשיטה", או טוטפות – "טט בכתפי שתיים פת באפריקי שתיים", ואינו אומר שזה "מדרשו"?

***משא"כ בפסוקים "מים תכרו בכסף" וכיו"ב, שפי' קני' כפשוטה (ולא קנין חשוב דכרכי הים), שם קניתי הוא כפשוטו.